

Fransiska Mannerups tale ved demonstrationen "Råb op - Stop systemsvigt"

Taler

Fransiska Mannerup
Forkvinde for De Anbragtes Vilkår

Dato

16. august 2025

Sted

Axeltorv, Taastrup

1 Goddag!

Jeg hedder Fransiska, og jeg står her i dag som forkvinde og repræsentant for De Anbragtes Vilkår. En organisation, der er skabt af folk med anbringelseserfaring, og en organisation, hvor vi skaber socialpolitik og praksisforandring gennem viden fra de levede liv.

Alt, hvad vi laver, er gennemsyret af historier og fortællinger – på godt og ondt – om at flytte væk fra sine forældre og leve et radikalt anderledes liv, end den gennemsnitlige dansker oplever. Og også om svigt fra 360 grader – altså systemsvigt.

Systemsvigt; dét er, hvad dagen i dag handler om.

15 Jeg har brug for at tydeliggøre, hvad der er min forståelse af systemsvigt, og prøve at portrættere systemer, som et anbragt barn indgår i. For det her handler ikke blot om enkeltstående sagsbehandlingsfejl. Nej, systemer er meget dybere end som så.

20 Systemsvigt er ikke kun fejl hos enkelte medarbejdere, men når hele kæden – lovgivning, procedurer, processer, ressourcer og tilsyn – ikke sikrer barnet den støtte, loven ellers lover, så den samlede opgave ikke bliver løst tilfredsstillende. Det er altså systemet som helhed, der ikke fungerer, som det burde.

25 Det er superteknisk og supersnørklet, og det er dét, som gør det svært at arbejde med.

Jeg laver kæderne flere gange om dagen. Faktisk har jeg kigget på kæderne hele

30 mit liv, for jeg står også her med min egen anbringelseserfaring. Svigt er aldrig nemme at håndtere, men de er nemmere at forstå, når man ved, hvad der skaber dem.

Dem, som har ansvaret for anbragte børn, er ikke personer. Det er ikke en mor
35 og en far. De har ikke noget ansigt. De giver ikke nogen kram. Det er kommuner og paragraffer, vejledninger, bekendtgørelser, cirkulærer, retningslinjer, stempler, e-mails og møder med tonsvis af mennesker, som barnet aldrig rigtig kender, og som refererer til teknikaliteter, som barnet ikke skal forstå.

40 Alt imens klassekammerater bliver indhyllet i voksenverdenen i 20 minutter hvert halve år, når der er skolehjemsamtaler, så kræver det her særlige børneliv, at man kan navigere rundt i et system med socialrådgivere, biologiske forældre, plejefamilier, pædagoger, kontaktpersoner, tilsyn, socialtilsyn, børnesamtaler, lovgivning, rettigheder, bevillinger, refusionsblanketter, ofte en hel del
45 flytninger, skoleskift, skolepauser, nyt fritidsliv, nye venner, nye børn, nye voksne, regler, husordener og traditioner.

Ikke nok med det, så optræder hele min opremsning ikke i samme kasse. Det hele kan hoppe rundt mellem forskellige sektorer: et socialområde, et
50 skoleområde, et sundhedssystem, et beskæftigelsessystem, et juridisk system og nok flere endnu.

Og hér er der altså et massivt problem og et vildt paradoks.

55 Problemet er, at områderne taler dårligt sammen – eller i værste tilfælde slet ikke taler det samme sprog. At dokumenter ikke kan udveksles, eller at vurderinger har hvert sit blik – fx hører vi om, at misbrugsbehandling ikke kan finde sted, før mennesket har fået hjælp af psykiatrien, mens psykiatrien ikke kan udrede, før misbruget er væk.

60 Det betyder, at barnet eller den unge hurtigt havner mellem to stole, fordi hvert system mener, at det er den andens ansvar.

Paradokset er, at de naturligvis er afhængige af hinanden i en symbiotisk
65 forstand, for ellers skaber vi halve indsatser, som ikke giver mening, og som i sidste ende skaber halve liv. Men når sammenkoblingen nærmest er umulig, så bliver samarbejdet derefter. Og prisen bliver, at i stedet for at sikre

70 retssikkerheden og den fornødne kvalitet i et børneliv, så går ressourcerne til at kontakte forskellige instanser i et omfang, der ligner et 37-timers job.

Det ville være så nemt, hvis vi bare kunne påpege fejlen i en instans. Men udfordringer – altså de systematiske, systemiske svigt – er at finde alle vegne; for det er kombinationen af flere små fejl i systemet, der fører til et alvorligt resultat.

75

Socialtilsynet er blevet rundbarberet.

Socialrådgivere har for mange sager og for lidt tid.

Landets børne-ungehjem har for stor medarbejderomsætning og for få faguddannede.

80 Velfærdsuddannelserne trækker ikke nok studerende til, så behovet for uddannede stiger og stiger.

Plejefamilierne skriger på en reform og bedre arbejdsvilkår. De etablerede siger stop. Nye plejefamilier rekrutteres, og nye børne-ungehjem åbner med varierende – og nogle gange ringe – kvalitet.

85 Børn sendes af sted til ikke-godkendte akuttilbud, og de 2 x 3 uger, hvor barnet må leve i sådan et limbo, kan snildt blive til flere måneder.

For et barn betyder det, at det bliver indhyllet i en voksenverden, som det ikke selv har bedt om.

90

Der er små fejl i alt det her, som har indflydelse på andet, som også skaber fejl. Det er så skørt, for nogle gange er alt fejlfrit i den ene sektor, men det går helt galt, når det skal overdrages til et nyt – altså et grænsefladeproblem, hvor regler blokerer, at vigtig viden kommer videre.

95 Sundhedsoplysninger må f.eks. ikke deles grundet patientsikkerhed. Det er helt korrekt og helt efter bogen. Men socialområdet kan nu ikke få adgang til oplysningerne, og de støtteforanstaltninger, der er behov for, aktiveres nødvendigvis ikke.

100 I min optik sker det ikke, fordi nogen er onde, men fordi sektorer og systemer ikke er skabt for hinanden – og det gør det så urimeligt og uretfærdigt.

Det er komplekst at stå med systemsvigt, måske mest af alt, fordi der ikke er noget helt specifikt at pege fingeren henimod. Det efterlader mange med
105 følelsen af, at det er sådan, livet er. Disse betingelser og vilkår er en del af at vokse op. Det er summen af de mange fejl.

Jeg bliver nødt til at stå fast på, at systemsvigt ikke er en naturkatastrofe.
110 Det sker ikke af sig selv.
Det sker, når vi som samfund accepterer, at det er “sådan, det er”.
Konsekvenserne er katastrofale, hvis du skulle være født under en uheldig
stjerne.
Vi kan ændre det, hvis vi er villige til det.
115 Vi kan sørge for færre skift af socialrådgivere, så barnet har en voksen, der
kender deres historie.
Vi kan sikre, at tilsyn ikke bare er en tjekliste for at sikre den nødvendige
kvalitet, men en reel vurdering af barnets trivsel, og som kan være en uvurderlig
sparringspartner, når det er svært at være anbringelseshjem.
120 Vi kan uddanne og støtte plejefamilier bedre, så de kan være den stabile base, et
barn har brug for.
Vi kan sætte krav til uddannet personale på landets børne-ungehem.
Og så kan vi lytte til børnene – ikke bare på papiret, men også i virkeligheden.

125 Tak

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

130 **Kildetype**

Digitalt manuskript

Tags

Agitationstale, Demonstrationstale

URI

135 <https://www.dansketaler.dk/tale/fransiska-mannerups-tale-ved-demonstrationen-rab-op-stop-systemsvigt-2025>

140

145